

Sag C-697/23

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

17. november 2023

Forelæggende ret:

Landgericht München I (Tyskland)

Afgørelse af:

7. november 2023

Sagsøger:

HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse kraftfahrender Beamter Deutschlands a.G. in Coburg

Sagsøgte:

Check24 Vergleichsportal GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Kfz-Versicherungen

CHECK24 Vergleichsportal für Sachversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Krankenversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Vorsorgeversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Versicherungsprodukte GmbH

Hovedsagens genstand

Tilnærmelse af lovgivningerne – direktiv 2006/114/EF – vildledende reklame – artikel 4 – betingelser for, at sammenlignende reklame er lovlig – sammenligningsportal for forsikringer – gennemførelse af sammenligningen ved hjælp af et karaktergivnings- eller pointtildelingssystem

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af EU-retten, artikel 267 TEUF

Præjudicielt spørgsmål

Skal artikel 4, litra c), i direktiv 2006/114/EF fortolkes således, at betingelserne for en lovlig sammenlignende reklame i henhold til denne bestemmelse også kan være opfyldt, når sammenligningen gennemføres ved hjælp af et karaktergivnings- eller pointtildelingssystem?

Anførte EU-retlige forskrifter

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/114/EF af 12. december 2006 om vildledende og sammenlignende reklame, artikel 4, litra c)

Anførte nationale forskrifter

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (UWG) (lov om bekæmpelse af illoyal konkurrence, herefter »UWG«), § 6, stk. 2, nr. 2

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Hovedsagens parter er i det væsentlige uenige om, hvorvidt og i bekræftende fald på hvilke betingelser det er tilladt at sammenligne forsikringer ved hjælp af såkaldte »Tarifnoten« [(»karakterer for forsikringstariffer«)] på en sammenligningsportal.
- 2 Sagsøgeren er moderselskab i en stor tysk forsikringskoncern, hvis koncerndatterselskaber ligeledes tilbyder forsikringer inden for forskellige forsikringsgrene.
- 3 De sagsøgte er en del af en koncern, der på internettet driver en stor sammenligningsportal, dvs. et websted, der (gratis) tilbyder brugerne mulighed for at sammenligne forskellige produkter – bl.a. også forsikringstilbud, på grundlag af en række kriterier, bl.a. prisen, men også andre kriterier – og derefter i givet fald at indgå aftaler med udbyderne af produkterne.
- 4 Den første sagsøgte er indehaver af (hoved-)domænet. Koncernens forskellige driftsselskaber, som indbyrdes ikke er forbundet gennem aftaler om bestemmende indflydelse og aftaler om overførsel af overskud, er ansvarlige for indholdet på siderne. Den første sagsøgte stiller i denne forbindelse webstedet til rådighed for de forskellige driftsselskaber. Den anden sagsøgte er ansvarlig for motorkøretøjsforsikringer, den tredje sagsøgte for indbo-, hus-, ansvars- og

retshjælpsforsikringer, den fjerde sagsøgte for private og supplerende sygeforsikringer, den femte sagsøgte for ophørende livsforsikringer, ulykkesforsikringer, pensionsordninger som Riester-Rente, Basis-Rente og Flexible Privatrente samt for forsikring mod tab af erhvervsevne og den sjette sagsøgte for forsikringer, der yder begravelseshjælp.

- 5 Visningen af sammenligningen af forsikringstarifferne for de forskellige forsikringsgrene er af de sagsøgte principielt udformet efter samme skema: Efter at have indtastet visse, til dels nødvendige, til dels frivillige, centrale oplysninger vedrørende forsikringstageren og det ønskede produkt (»filterindstillinger«) får brugeren af siden på basis af sine oplysninger vist en såkaldt resultatside (der er genereret af den respektive ansvarlige sagsøgte).
- 6 Resultatsiden indeholder en liste over forskellige udbyderes forsikringstariffer. I en oversigt præsenteres informationer vedrørende det pågældende tilbud, som anses for væsentlige (om forsikringsselskabet, om prisen, men som stikord også detaljer om forsikringstarifferne). Desuden vises i et felt under den sagsøgte varemærke en »Tarifnote« (»karakter for forsikringstarif«), der udtrykkeligt betegnes på denne måde. Denne angiver en talværdi fra 1,0 til 4,0 og er specificeret med karaktertrinene »sehr gut« (»udmærket/12«), »gut« (»godt/10«), »befriedigend« (»tilfredsstillende/4«) eller »ausreichend« (»tilstrækkelig/2«), der kendes fra skolesystemet.
- 7 Listen over tariffene viser øverst et tilbud, der (for det meste) betegnes som »Preis-Leistungs-Empfehlung« (»anbefaling ud fra forholdet mellem pris og ydelse«) og et yderligere tilbud, der betegnes som »Leistungsempfehlung« (»anbefaling ud fra ydelse«). Tilbuddene vises derefter principielt i rækkefølgen »laveste pris først«. Kunden har imidlertid også mulighed for (ved klik på relevante knapper) at få vist tilbuddene i en anden rækkefølge: efter udbydere (dvs. alfabetisk), efter »Beste Note zuerst« (»Bedste karakter først«) eller efter »Beste Kundenbewertung zuerst« (»Bedste kundeanmeldelse først«).
- 8 Når brugeren med computermusens cursor berører feltet med karakteren for forsikringstariffen (såkaldt mouse over- eller hover-effekt), åbnes der på alle resultatsider et såkaldt pop op-vindue med basisinformationer om karakteren for forsikringstariffen. Karakteren for forsikringstariffen er baseret på et pointsystem: Ved hjælp af en række forskellige parametre for karaktergivning tildeles der point op til et vist maksimalt antal point, der sammenlagt giver et samlet pointtal. Parametrene for karaktergivning og det samlede antal point, der kan opnås, varierer afhængigt af forsikringsgren. Parametrene for karaktergivning sammenfattes i kriterier eller kategorier (der varierer afhængigt af forsikringsgrenene). I alle forsikringsgrenene sammenfattes kriterierne og kategorierne tillige i modulerne »Versicherer-Modul« (»forsikringsselskabsmodul«) og »Tarif-Modul« (»forsikringstarif-modul«), idet også vægtningen af de to moduler i forhold til hinanden (dvs. forholdet mellem de respektive maksimale antal point) varierer. Hvert parameter for karaktergivning er forsynet med et grønt eller et gult flueben eller et rødt kryds. Nederst i vinduet anføres, at disse

symboler står for »sehr gut« (»udmærket/12«) (grønt flueben), »durchschnittlich« (»gennemsnitlig«) (gult flueben) og »unterdurchschnittlich/nicht versichert« (»under gennemsnittet/ikke forsikret«) (rødt kryds). Alt efter forsikringsgren viser pop op-vinduerne enten alle parametre for karaktergivning direkte, eller der vises først kun de forskellige kategorier. I det omfang pop op-vinduerne ikke viser alle parametre for karaktergivning direkte, men kun kategorierne, kan de enkelte parametre kaldes frem ved hjælp af pile, som befinder sig i begyndelsen eller slutningen af linjen med den pågældende kategori, og ved klik på kategorierne.

- 9 I en sag ved LG Köln (den regionale ret i første instans i Köln) mod den første og den anden sagsøgte (motorkøretøjsforsikring) i 2020 gjorde sagsøgeren gældende, at sammenligningen af forsikringstariffer ved hjælp af karakterer var i strid med UWG's § 6, stk. 2, nr. 2. Dette tog LG Köln (den regionale ret i første instans i Köln) til følge ved (en retskraftig) dom af 22. april 2020. De sagsøgte tilpassede derpå deres websted for så vidt angik forsikringsgrenen »motorkøretøjsforsikring« og indsatte yderligere informationer om karaktererne for forsikringstariffer.
- 10 Under hovedsagen har de sagsøgte ligeledes foretaget ændringer i de øvrige forsikringsgrene (som er omtvistede i den foreliggende sag). De fleste pop op-vinduer er nu forsynet med en tekst »Tarifdetails einblenden« (»Vis detaljer om forsikringstariffen«), der kan klikkes på. Når brugeren klikker på teksten, får denne yderligere oplysninger om parametrene for karaktergivning med korte beskrivelser af, hvad der indholdsmæssigt ligger til grund for parametret for karaktergivnings tildeling af point (f.eks. oplysning om den andel, der refunderes i forbindelse med visse medicinske ydelser).
- 11 Alle pop op-vinduer indeholder desuden over eller under de anførte parametre for karaktergivning den klikbare tekst »Mehr Information zur Ermittlung der Tarifnote erhalten Sie hier« (»Her finder du flere oplysninger om, hvordan karakteren for forsikringstariffen fastsættes«). Når der klikkes på teksten, åbnes en ny infoside, hvor det præciseres, hvordan karaktererne for forsikringstariffen fastsættes. I denne henseende er alle infosiderne principielt bygget ens op. Indledningsvist beskrives i generelle vendinger kort, hvori de sagsøgte karakterer for forsikringstariffen består. Derefter forklares i det følgende afsnit, hvad karakteren for forsikringstariffen i den pågældende forsikringsgren følger af, og kategoriseringen og parametrene for karaktergivningen beskrives og begrundes. I et tredje afsnit forklares, hvordan point tildeles, dvs. hvilken konklusion, der fører til hvilket antal point. Til sidst beskrives, hvilket samlet antal point der fører til hvilken karakter (omregning).
- 12 De tilbud om forsikringstariffer, der vises på resultatsiderne (dvs. deres tilbudsfelter) indeholder enten nederst med en pil, der peger nedad, teksten »Tarifdetails« (»Detaljer om forsikringstariffen«) eller »Leistungsdetails« (»Detaljer om ydelsen«) eller »Mehr Informationen zum Tarif« (»Flere oplysninger om forsikringstariffen«) eller i højre side (på stedet for knappen »Online-Antrag« (»Online-ansøgning«) eller »Antrag« (»Ansøgning«) eller »weiter« (»Næste«)) en knap med teksten »Details« (»Detaljer«), med hvilken

brugeren kan få vist yderligere oplysninger. Disse oplysninger kædes dog ikke sammen med karakteren for forsikringstariffen.

- 13 Ved stævning af 26. november 2020 anlagde sagsøgeren sag mod den første sagsøgte. Sagsøgeren nedlagde påstand om, at der blev nedlagt forbud, om, at det blev fastslået, at sagsøgte var erstatningspligtig, og om godtgørelse af de advokatomkostninger, der var påløbet udenretligt i forbindelse med advarslen. Påstanden om, at der blev nedlagt forbud, vedrørte konkrete former for overtrædelser, for hvilke der blev fremlagt relevante bilag. De var rettet mod visningen af karaktererne for forsikringstarifferne, således som den vises på selve resultatsiderne, men også mod visningen af karaktererne for forsikringstarifferne på resultatsiderne i forbindelse med de dertil hørende informationer i pop op-vinduerne.
- 14 Ved processkrift af 20. november 2021 udvidede sagsøgeren sagens genstand og lod påstanden om forbud, der var rettet mod den første sagsøgte, og påstanden om, at det blev fastslået, at moderselskabet hæftede – idet der blev skelnet mellem hvilke forsikringsgrene var tale om – udstrække sig til det relevante, ansvarlige driftsselskab. I denne forbindelse har sagsøgeren også ønsket, at de øvrige sagsøgte udleverer oplysninger, og har suppleret sin påstand om udlevering af oplysninger med en subsidær påstand om erstatning, hvis ikke oplysningerne er tilstrækkelige.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 15 Ifølge sagsøgeren udgør de sagsøgtes visning og karaktergivning for forsikringstarifferne også efter tilpasningerne i lyset af dommen fra LG Köln (den regionale ret i første instans i Köln) en ulovlig sammenlignende reklame i henhold til UWG's § 6, stk. 2, nr. 2. Karakterer for forsikringstariffer er ikke en egenskab ved et produkt, og de afbilder heller ikke dets pris. Der er snarere tale om rent værdibaserede vurderinger, der ikke kan være lovlige genstande for en sammenlignende reklame. En sammenligning ved hjælp af karakterer for forsikringstariffer som den, de sagsøgte foretog på deres website, er derfor generelt ulovlig. Karakterer for forsikringstariffer er heller ikke, som de sagsøgte har anført, en kalkulationsmæssig sammenfatning af sammenligninger af egenskaber, eftersom forsikringsaftalers egenskaber som f.eks. forsikringsdækningen etc. ikke kan lægges sammen. I stedet for egenskaber sammenlægger de sagsøgte subjektive vurderinger af egenskaber. Dette rejser tvivl om den grundlæggende forskel mellem en faktisk omstændighed og vurderingen heraf. Alt i alt giver karakterer for forsikringstariffer indtryk af en falsk objektivitet og har et højt vildledningspotentiale. Sagsøgeren har endvidere henvist til den nationale retspraksis vedrørende Stiftung Warentests karaktergivning til produkter (navnlig BGH, GRUR, 1997, s. 942), hvorefter karakterer skal være baseret på en neutral, objektiv og sagkyndig undersøgelse.

- 16 De sagsøgte anser sammenligningen ved hjælp af karakterer for forsikringstariffer for principielt og også i den konkrete sag at være lovlig. Karaktergivningen udgør det samlede resultat af en objektiv sammenligning. Resultatet hviler i det hele på dokumenterbare egenskaber. Ud over angivelsen af de enkelte parametre for karaktergivning, dvs. den pågældende forsikrings egenskaber og deres vægtning, er alle nødvendige oplysninger, der ligger til grund for karaktererne for forsikringstariffen, specifikt oplyst. Når alt kommer til alt, er karakteren for forsikringstariffen blot den lovlige kalkulationsmæssige sammenfatning af det samlede resultat. De udvalgte parametre for karaktergivning er ligeledes set fra den relevante kundekreds' synspunkt konkrete, relevante og repræsentative egenskaber knyttet til en forsikring. Neutralitet spiller i forbindelse med UWG's artikel 6, stk. 2, nr. 2, ingen rolle.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 17 Afgørelsen af tvisten i hovedsagen er afhængig af fortolkningen af artikel 4, litra c), i direktiv 2006/114, der kan afklares ved besvarelsen af det præjudicielle spørgsmål.
- 18 Sagsøgeren har med sine påstande anfægtet de sagsøgte sammenligning af karaktererne for forsikringstarifferne, også for så vidt som denne er ledsaget af omfattende oplysninger til brugeren om karaktererne, som gør det muligt at forstå, hvorledes karaktererne er sammensat. I denne henseende anser den forelæggende ret det for relevant, om UWG's § 6, stk. 2, nr. 2, faktisk generelt forbyder en sammenligning ved hjælp af karakterer eller ej. Fortolkningen af UWG's § 6, stk. 2, nr. 2, afhænger på sin side af fortolkningen af artikel 4, litra c), i direktiv 2006/114.
- 19 Ifølge den forelæggende ret giver et antal point/en karakter aldrig *i sig selv* forbrugeren en oplysning om det sammenlignede produkt, der er væsentlig for købsbeslutningen, idet det først sker, når der sammenlignes med andre karakterer. En karakter kan allerede begrebsmæssigt set ikke udgøre en egenskab ved et produkt som omhandlet i artikel 4, litra c), i direktiv 2006/114. Desuden er der i forbindelse med tildeling af point eller ved karaktergivning altid tale om en subjektiv handling, hvorimod artikel 4, litra c), i direktiv 2006/114 udtrykkeligt kræver en objektiv sammenligning. Ud over af være dokumenterbar, kræves det af sammenligningen, at den skal være objektiv, og objektivitet må derfor have en selvstændig betydning, der er uafhængig heraf. På den anden side synes direktiv 2006/114 principielt at vurdere sammenlignende reklame positivt i konkurrence- og forbrugerpolitisk henseende: Når den, som anført i ottende betragtning til dette direktiv, sammenligner konkrete, relevante, dokumenterbare og repræsentative træk og ikke er vildledende, giver den forbrugeren mulighed for at drage størst mulig fordel af det indre marked. Kravene til lovligheden af en sådan reklame må derfor ikke fastlægges uforholdsmæssigt strengt. Derfor skal betingelserne i henhold til artikel 4, litra c), i direktiv 2006/114 ifølge den forelæggende ret fortolkes bredt.